

Joachim Roman Bar

"Konferencje ascetyczne : notatki
słuchaczy z przemówień ojca
Maksymiliana Kolbego", do druku
przygotowali: J. A. Książek, W. K.
Kaczmarek, pod kierunkiem
Joachima Romana Bara,
Niepokalanów 1976 : [recenzja]

Collectanea Theologica 47/2, 242-243

1977

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

filozoficznej analizie i wyjaśnienia „rewolucji husyckiej”. Autor stoi na gruncie metody marksistowskiej i pojmuje husytyzm jako pierwszą nowoczesną rewolucję typu mieszczańskiego. Husytyzm w jego oczach stanowi wyraz wczesnej myśli mieszczańskiej usiłującej przełamać feudalizm. Ukazuje, że rewolucja husycka prowadzi do reformacji czeskiej, a przez to stanowi wkład do formowania się nowoczesnej myśli europejskiej. Kalivoda twierdzi, że znaczenie Husa nie wywodzi się stąd, jakoby odwrócił się od Wiklefa, lecz przeciwnie: pozostając wiklefitą nadał temu ruchowi własny profil. Podobnie pokazuje związki radykalizmu taboryckiego (typu chłopsko-plebejskiego) z ruchami heretyckimi wcześniejszymi od Husa (przede wszystkim z waldensami, katarami, braćmi „wolnego ducha”, chiliastami).

W kolejnych rozdziałach autor omawia związki Husa z Wiklefem (husytyzm mieszczański), ludowe herezje przedhusyckie, rozwój chłopsko-plebejskiego ruchu taborytów, feudalizm europejski i powstawanie „mieszczaństwa”.

Czytelnikowi przyzwyczajonemu do książek ujmujących husytyzm od strony teologicznej, studium Kalivody ukazuje możliwość traktowania tego ruchu w kategoriach całkiem odmiennych.

ks. Henryk Bogacki SJ, Warszawa

Konferencje ascetyczne. Notatki słuchaczy z przemówień ojca Maksymiliana Kolbego, do druku przygotowali o. J. A. Książek i br. W. K. Kaczmarek pod kierunkiem o. Joachima R. Bara, Niepokalanów 1976, O.O. Franciszkanie, s. 460 + 17 ilustracji.

Książka powyższa posiada niewielki nakład, może ująć uwagi czytelników „Collectanea theologica”, dlatego pragnę podać o niej kilka szczegółów.

Do spuścizny duchowej bł. Maksymiliana Kolbego, oprócz pozostawionych przez niego listów, notatek i artykułów, można zaliczyć konferencje ascetyczne, spisane przez słuchaczy. Powstały one jako wynik działalności bł. Maksymiliana w charakterze przełożonego licznej wspólnoty zakonnej i dyrektora ośrodków wydawniczych. Słuchaczami konferencji byli w pierwszym rzędzie bracia zakonnicy w Niepokalanowie i Mugenzai no Sono (Nagasaki). Bł. Maksymilian pragnął ich pouczyć w dziedzinie ascezy chrześcijańskiej oraz zachęcić do gorliwości i wytrwania.

Bł. Kolbe nie pisał konferencji, które miał wygłosić; mówił to, co sam przemyślał i przeżył, co było zawarte w przepisach i zwyczajach zakonnych, co mu poddawała chwila bieżąca. Tematem konferencji ascetycznych było więc życie zakonne w szerokim ujęciu, z wyakcentowaniem rycerskiej służby dla Niepokalaniej.

Przemawiał bł. Maksymilian prosto, bezpośrednio, krótkimi zdaniami, czasem wtrącał porównania i przykłady, wskazywał praktyczne zastosowanie głoszonej nauki.

Konferencje ascetyczne bł. Maksymiliana posiadają znaczną wartość dla teologii ascetycznej, gdyż tłumaczą prostym i zrozumiałym językiem głębokie zasady życia duchowego i zakonnego. Pakazują w bardzo konkretny sposób prawdy religijne, które wydaje się abstrakcyjne i trudne do wyrażenia zwyczajnym językiem. Dlatego należało je wydać drukiem i w ten sposób poszerzyć bazę źródłową polskiej myśli w zakresie teologii ascetycznej.

Zostały wydane konferencje na podstawie oryginałów (rękopisów i maszynopisów) przechowywanych w archiwum Niepokalanowa, a w niektórych wypadkach na podstawie wiarygodnego odpisu lub druku. Autorów streszczeń konferencji podano w oddzielnym zestawieniu (s. 7) — jest ich razem 31.

Redakcja dążyła do dokonania możliwie pełnego zestawu konferencji i podania autentycznego tekstu. Komentarz dodano tylko tam, gdzie zdaniem

edakcji był pożądanym dla należytego zrozumienia myśli. Trudniejsze teksty hagiologiczne objaśnił o. St. C. Napiórkowski.

Konferencje starano się ułożyć w porządku chronologicznym, tak łatwiej można zobaczyć rozwój myśli bł. Maksymiliana i związek konferencji z jego życiem. Dołączony indeks pozwoli łatwiej skorzystać ze zbioru i wskaże, które tematy poruszał błogosławiony częściej.

Mam nadzieję, że konferencje bł. Maksymiliana, znane dotychczas wąskiemu gronu, zainteresują ogół kapłanów, zakonników i zakonnice a także osoby świeckie, dla których mogą stać się cennym źródłem poznania życia wewnętrznego bł. Maksymiliana i pożytecznym przewodnikiem ascetycznym.

o. Joachim Roman Bar OFMConv., Warszawa